

Omaishoitajaliiton tavoitteet vuosien 2023–2026 hallitusohjelmaan

1. Työkäisten omaishoitajien aseman vahvistaminen sekä omaishoidon ja ansiotyön yhteensovittamisen edistäminen

Tavoitteena on työssäkäynnin joustavuus ja mahdollisten taloudellisten riskien pienentyminen omaishoitoon ryhtyville ansiotyössä käyville henkilöille yhdenvertaisesti työtehtävästä, toimialasta tai työnantajasta riippumatta (minimitulotaso myös matalapalkkaisille).

Tarvittavat toimenpiteet

- TSL 4 luku 7b § mukainen omaishoitovapaa tulee säätää korvaukselliseksi sis. mm. saattohoitotilanteet esim. erityishoitorahan mukainen malli (Kalliomaa-Puha 2019 ja¹ Saattohoitotyöryhmä 2021², malli sairaan tai vammaisen lapsen hoitoon tarkoitettu erityishoitoraha; lapsikohtainen tulosidonnainen, maks. 60 päivää)
- TSL 4 luku 7b §: vapaaseen oikeutettujen kapea määritelmä tulee muuttaa vastaamaan TSL 4 luku 7a§ määritelmää: ”työntekijän *perheenjäsenen tai muun hänelle läheisen henkilön* äkillistä huolenpitotarvetta varten”
- vaikuttavuusarviointeja omaishoitovapaasta ja myös omaishoitoystävällisistä muista ratkaisuista työhyvinvointiin, tuottavuuteen ja työllisyysasteeseen sekä sukupuolten taloudelliseen tasa-arvoon
- sosiaaliturvauudistuksessa ratkaisuja omaishoitomahdollisuuksien lisäämiseen osana elämänkulkua ja nivoutuen työuraan

2. Omaishoidon tuen kehittäminen ja kansallisen yhdenvertaisuuden varmistaminen

Tavoitteena on omaishoidon tuen yhdenvertainen saatavuus sekä riittävät saavutettavat ja laadukkaat palvelut.

Tarvittavat toimenpiteet

- omaishoidon tukea koskevan lainsäädännön uudistaminen, joka varmistaa omaishoitolain yhdenmukaisen toimeenpanon hyvinvointialueilla ja Helsingissä
- omaishoidon tuen palkkiot vastaamaan vähintään KOHO:n esitystä indeksikorotuksin.
- omaishoidon tuen palkkio etuoikeutetuksi tuloksi.
- riittävät palvelut, omaishoitotakuu (hoivatakuu)
- henkilökohtaisen budjetoinnin lisääminen
- omaishoitajille myönteiset verotusratkaisut: esimerkiksi omaishoitotulovähennys, kuten eläketulovähennys

¹ Kalliomaa-Puha, Laura. Omaishoidon ja ansiotyön yhteensovittaminen. Selvitysraportti. Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2018:60. Verkkojulkaisu: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161286>

² Selvitys sääntelytarpeista ja työryhmän näkemyksiä lainsäädännön muuttamisesta Elämän loppuvaiheen hoitoa, itsemääräämisoikeutta, saattohoitoa ja eutanasiaa koskevan lainsäädäntötarpeen asiantuntijatyöryhmän loppuraportti. Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2021:23. Verkkojulkaisu: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163380>

3. Järjestöjen ja yhteisöllisen toiminnan hyödyntäminen omaishoidossa ja järjestöjen toimintaedellytysten turvaaminen

Tavoitteena on omaishoitajayhdistysten toiminnan merkityksen huomioon ottaminen ja rahoitukseen vaikuttaminen.

Tarvittavat toimenpiteet

- palveluketjuissa ja -kokonaisuuksissa otetaan huomioon kolmannen sektorin rooli ja merkitys omaishoitajille, kolmannen sektorin rooli myös yhdyspinnoissa soten ja hyten välillä
- kolmannen sektorin toiminnoista hyötyvät omaishoitajat ja -perheet ohjataan palveluketjuissa järjestötoimintojen, järjestöjen tarjoaman tuen piiriin
- vapaaehtois- ja kansalaisjärjestöjen autonomiset toimintaedellytykset, riittävät avustukset

Tarvitaan myös laaja kansallinen poikkihallinnollinen omaishoito-ohjelma, jonka toimeenpano alkaa tulevalla hallituskaudella.